

ROČNÍK 1924

Filip Harant, 7.A, ZŠ Martina Luthera, Plzeň

Budu vyprávět o události z druhé světové války tak, jak mi je vyprávěla má maminka. Má maminka sice není tak stará, aby si je sama pamatovala, ale je to vyprávění, které slyšela od své babičky, mé prababičky.

Má rodina ze strany maminky pochází ze šumavského Podlesí, které se rozprostírá od Strakonice směrem na Strážný. Můj dědeček, dnes žijící v Tachově, měl maminku – mou prababičku, která se jmenovala Antonie Votíková, jejíž příběh budu vyprávět. Prababička žila ve vesnici Hoslovice, kde se mimochodem dnes nachází unikátní středověký mlýn, s jehož historií je též spojena historie mé rodiny.

Prababička se narodila jako jedno ze čtyř dětí v roce 1924. Když v roce 1938 obsadil Hitler pohraničí, bylo jí čtrnáct let. Pak začala válka. Prababička za války už pracovala v jedné pražské židovské rodině jako služka. Neměla vyšší vzdělání, protože rodina na to neměla peníze. V roce 1943 byla poslána na nucené práce do Německa. Maminka mi vyprávěla, že si vyčetla, že tehdy tehdejší ministr Moravec dal ročník 1924 jako dárek Hitlerovi k narozeninám, a většina z tohoto ročníku byli totálně nasazení na nucených pracích v Německu. Nemohu pochopit, jak někdo mohl dát člověka jako dárek.

Babičku tehdy poslaly s transportem, který vyjížděl ze Strakonice do německého Kasselu. V Kasselu stála továrna na výrobu součástek do letadel. Vyráběli tam také součástky do nechvalně známého letadla Messerschmidt.

Maminka ve svém vyprávění ještě připomněla, že tehdy při odjezdu se shodou náhod na strakonickém nádraží se potkali mé obě prababičky, jen jedna, a to prababička z babičky strany měla to štěstí, a podařilo se jí tenkrát utéct, a až do konce druhé světové války pracovala v klášterní škole u Strakonice. Druhá prababička to štěstí neměla, a dojela až do německého Kasselu.

Zde strávila asi půl roku. Prababička vyprávěla mamince, že to byla velice těžká práce, když navíc se snažila s ostatními děvčaty práci bojkotovat, což bylo pro ně životu nebezpečné. Ještě k tomu žili tenkrát v nelidských podmínkách v táborech, často měla velký hlad, protože k jídlu dostávali krajíček chleba a tuřínovou vodnatou polévku. Nebyli na tom ale ještě tak špatně, jako váleční zajatci, kteří s nimi byli umístěni s nimi v tábore, v oddělených částech, a pocházeli z bývalého Ruska. Tí dostávali najíst ještě méně než totálně nasazení z protektorátu. Prababička vyprávěla, že zažila i vyšetřování gestapa, když jedna z jejích kamarádek hodila chleba Ruskám, někdo to oznámil, a nastalo velké vyšetřování. Naštěstí ale nikdo neprozradil, kdo to byl a tak nebyl nikdo potrestán.

Prababička se asi po půl roce s jednou kamarádkou rozhodly, že utečou zpět domů do Čech. A jak to byla mladá děvčata, vymyslely zvláštní přípravu. Jejich příprava spočívala v tom, že si obarvily vlasy na blond, aby byly co nejméně nápadné, protože „pravá německá žena“ musí být blondýna. Pár jejich kamarádek, které to věděly, že chtějí utéct, ale samy se bály něco podniknout, se jim naopak smály, že budou ve tmě víc vidět, jak jim budou svítit hlavy.

Jednou se jim skutečně podařilo nepozorovaně po směně v továrně vyklouznout z houfu žen, které se vracely na ubytování, a utíkaly na nádraží v Kasselu. Chvilku na nádraží pozorovaly řadičí se vlaky a měly štěstí, když zjistily, že jeden z vlaků právě odjíždí směrem na východ, ve kterém

seděli vojáci wehrmachtu, kteří mířili na východní frontu. Cesta byla poměrně nebezpečná a pro prababičku s kamarádkou nepříjemná, protože vlakem procházely hlídky gestapa. Některé vagony byly totiž civilní, protože se tak bránili vojáci leteckým útokům. V případě, že by je hlídka gestapa chytila, znamenalo by to pro prababičku a její kamarádku jistou smrt a pravděpodobně před tím ještě mučení. Prababička s její kamarádkou tehdy projeli Německem, viděly rozbombardovaná města. V Německu tehdy již vládl docela zmatek. Jim se však skoro zázrakem podařilo dostat až do Čech. Když už téměř dojížděly ke Strakonícím, kde chtěla prababička vystupovat, upozornili je vojáci, že přichází opět gestapo provádějící kontrolu ve vlaku pomalu dojíždějícího na nádraží ve Strakonících, tentokrát to byla ale velká kontrola, která měla navíc kontrolovat vystupující lidi i na nádraží. Tím prababičce zachránili život. Maminka mě upozornila, že prababička ve vyprávění zdůrazňovala, že i mezi Němci byli slušní lidé, a to i přes to, že se jednalo o vojáky wehrmachtu, kteří často nevěděli, kam a proč tam jedou a navíc byli ve stejném věku, ne-li mladší, jako byla tehdy prababička.

Prababička se tehdy rozhodla, že se zachrání před vyšetřováním gestapa skokem z vlaku, a když vlak ještě více zpomalil těsně před vjezdem na nádraží ve Strakonících, z vlaku vyskočila, a dopadla naštěstí na mez, po které se skutálela. Zvedla se a rychle utíkala od trati, aby jí nikdo nezahlédl. Svoji kamarádku, která se rozhodla, že ve vlaku zůstane a pokusí se vystoupit nenápadně na nádraží ve Strakonících, už nikdy neviděla a ani o ní neslyšela.

Prababička se pak během jednoho dne nebo spíše v noci dostala až domů do Hoslovic. Bála se zastavit si auto nebo jít po cestě, aby jí nikdo nepoznal a proto šla pouze lesem, vyhýbala se vesnicím na cestě, a šla po pěšinách. Dorazila domů, kde měli všichni velkou radost, že ji vidí živou. Maminka mi ukazovala dům v Hoslovicích, kde se u příbuzných na čas schovávala. Údajně to bylo v zadní části kurníku, kde oddělili prkny skrytý prostor, kde byla schovaná a mohla vycházet ven jen večer. Později však kolem tohoto domu začali chodit velmi často četníci, rodině to bylo divné, a báli se, že někdo ve vesnici se mohl dozvědět, že ukrývají prababičku, za což by celé rodině mohl hrozit žalář, mučení nebo až smrt. Proto se rozhodli, že se prababička musí přemístit. Bylo to téměř už skoro na konci války, tak si mysleli, že to bude otázka jenom několika dnů maximálně týdnů. Vědělo se, že v lesích pod Hoslovicemi se skrývá vícero lidí, kteří takto utekli z Německa z různých lágrů, táborů a nucených prací. Tak se mé rodině podařilo spojit se z členy jiných rodin a prababičku s doprovodem jednoho muže poslali do úkrytu do lesa. Prababička se v lese skrývala několik týdnů a příbuzní jí tam nosili jídlo a ostatní potřeby, ale válka stále nekončila, a proto se rozhodli, že prababičku přemístí k jiným příbuzným do Volyně. Prababička se vydala na cestu, tak jak jí řekli. Opět musela jít se strachem mimo hlavních cest. Když šla přes jednu velkou louku, zaslechla zvuk leteckého motoru. Malé letadlo se rychle přibližovalo a letělo velice nízko nad zemí. Maminka mi vyprávěla, že prababička tehdy zpanikařila, rozběhla se, pak padla k zemi a schovávala si hlavu v dlaních, a přitom křičela snažíc se překřičet zvuk motoru: „čert, čert je tu, já nechci do pekla“. V tom letadle totiž seděl černocho, a prababička viděla černochoa poprvé v životě a myslela si, že pro ni přiletěl čert a je to její poslední hodinka. Když se opovážila na moment zvednout hlavu, černý americký hloubkař se na ní zubil a prababička pochopila, že se zmýlila. Po tomto setkání prababička dorazila do Volyně, kde u příbuzných prožila ještě několik týdnů do konce války a odkud se po osvobození mohla vydat opět zpět domů, do Hoslovic, a však tentokrát už beze strachu a svobodně.

Příběh mé prababičky je jedním z neobyčejných příběhů obyčejného mladého člověka, který měl tu smůlu, že se narodil jako „ročník 1924“.